

Při překladu chemických názvů z cizích jazyků narazíme často na problém, jak daný název správně přeložit. Většina z nás neměla nikdy chemii v oblíbě a náš český systém názvosloví, naprosto odlišný od všech ostatních, nám připadal jako jedna z nejsložitějších věcí na světě. Pokud ale máme za úkol název přeložit a to hlavně do nějakého oficiálního dokumentu, je třeba přeložit ho správně. Pohledem na internet nebo do nějakého tištěného či elektronického slovníku uvidíme mnoho různých překladů, v případě nechemických slovníků dokonce vyloženě špatných. Většinou se dá velmi dobře vytušit, jak by daný název zněl česky, ale je třeba ujistit, zda je ten překlad správný. Snad k tomu přispěje i tato tenká publikace. Dal jsem si za nesnadný cíl aspoň trochu přiblížit chemické názvosloví, zde teda španělské, ale v dalších dílech i jiné jazyky, normálním překladatelům, ale i dalším, kdo by se rád dozvěděl, co se pod těmi chemickými názvy skrývá. Snad tato knížka pomůže vyvarovat se hrůzostem typu „sukróza, uhlovodan, či sulfád“, které se dají poměrně často někde nalézt při doslovném ne překladu, ale přepisu názvů do češtiny.

Každý z nás samozřejmě pamatuje oxid uhličitý, ale část „překladatelů“ klidně napíše dioxid uhlíku. To samé s kyselinou jantarovou, kterou klidně nalezneme jako sukcinovou.

1. anorganická chemie

tabulka 1. názvy prvků

símbolo	nombre	Masa atómica	Densida	Punto de fusión	Punto de ebullición	Año Descubrimiento
Ac	actinio	227,0278	10,07	1047	3197	1899
Ag	plata	107,8682	10,49	961,9	2212	prehistórico
Al	aluminio	26,981539	2,70	660,5	2467	1825
Am	americio	243,0614	13,67	994	2607	1944
Ar	argón	39,948	1,66 g/l	-189,4	-185,9	1894
As	arsénico	74,92159	5,72	613	613	ca. 1250
At	astato	209,9871		302	337	1940
Au	oro	196,96654	19,32	1064,4	2940	prehistórico
B	boro	10,811	2,46	2300	2550	1808
Ba	bario	137,327	3,65	725	1640	1808
Be	berilio	9,012182	1,85	1278	2970	1797
Bi	bismuto	208,98037	9,80	271,4	1560	1540
Bk	berkelio	247,0703	13,25	986		1949
Br	bromo	79,904	3,14	-7,3	58,8	1826
C	carbono	12,011	3,51	3550	4827	prehistórico
Ca	calcio	40,078	1,54	839	1487	1808
Cd	cadmio	112,411	8,64	321	765	1817
Ce	cerio	140,115	6,77	798	3257	1803
Cf	californio	251,0796	15,1	900		1950
Cl	cloro	35,4527	2,95 g/l	-101	-34,6	1774
Cm	curio	247,0703	13,51	1340		1944
Co	cobalto	58,9332	8,89	1495	2870	1735
Cr	chromo	51,9961	7,14	1857	2482	1797
Cs	cesio	132,90543	1,90	28,4	690	1860
Cu	cobre	63,546	8,92	1083,5	2595	prehistórico
Dy	disprosio	162,5	8,56	1409	2335	1886
Er	erbio	167,26	9,05	1522	2510	1842
Es	einsteinio	252,0829		860		1952
Eu	europio	151,965	5,25	822	1597	1901
F	flúor	18,9984032	1,58 g/l	-219,6	-188,1	1886
Fe	hierro	55,847	7,87	1535	2750	prehistórico
Fm	fermio	257,0951				1952

Fr	francio	223,0197		27	677	1939
Ga	galio	69,723	5,91	29,8	2403	1875
Gd	gadolinio	157,25	7,89	1311	3233	1880
Ge	germanio	72,61	5,32	937,4	2830	1886
H	hidrógeno	1,00794	0,084 g/l	-259,1	-252,9	1766
He	helio	4,002602	0,17 g/l	-272,2	-268,9	1895
Hf	hafnio	178,49	13,31	2150	5400	1923
Hg	mercurio	200,59	13,55	-38,9	356,6	prehistórico
Ho	holmio	164,93032	8,78	1470	2720	1878
I	yodo	126,90447	4,94	113,5	184,4	1811
In	indio	114,82	7,31	156,2	2080	1863
Ir	iridio	192,22	22,65	2410	4130	1803
K	potasio	39,0983	0,86	63,7	774	1807
Kr	kriptón	83,8	3,48 g/l	-156,6	-152,3	1898
La	lantano	138,9055	6,16	920	3454	1839
Li	litio	6,941	0,53	180,5	1317	1817
Lr	lawrencio	260,1053				1961
Lu	lutecio	174,967	9,84	1656	3315	1907
Md	mendelevio	258,0986				1955
Mg	magnesio	24,305	1,74	648,8	1107	1755
Mn	manganeso	54,93805	7,44	1244	2097	1774
Mo	molibdeno	95,94	10,28	2617	5560	1778
N	nitrógeno	14,00674	1,17 g/l	-209,9	-195,8	1772
Na	sodio	22,989768	0,97	97,8	892	1807
Nb	niobio	92,90638	8,58	2468	4927	1801
Nd	neodimio	144,24	7,00	1010	3127	1895
Ne	neón	20,1797	0,84 g/l	-248,7	-246,1	1898
Ni	níquel	58,69	8,91	1453	2732	1751
No	nobelio	259,1009				1958
Np	neptunio	237,0482	20,48	640	3902	1940
O	oxígeno	15,9994	1,33 g/l	-218,4	-182,9	1774
Os	osmio	190,2	22,61	3045	5027	1803
P	fósforo	30,973762	1,82	44 (P4)	280 (P4)	1669
Pa	protactinio	231,0359	15,37	1554	4030	1917
Pb	plomo	207,2	11,34	327,5	1740	prehistórico
Pd	paladio	106,42	12,02	1552	3140	1803

Pm	prometio	146,9151	7,22	1080	2730	1945
Po	polonio	208,9824	9,20	254	962	1898
Pr	praseodimio	140,90765	6,48	931	3212	1895
Pt	platino	195,08	21,45	1772	3827	1557
Pu	plutonio	244,0642	19,74	641	3327	1940
Ra	radio	226,0254	5,50	700	1140	1898
Rb	rubidio	85,4678	1,53	39	688	1861
Re	renio	186,207	21,03	3180	5627	1925
Rf	rutherfordio	261,1087				1964/69
Rh	rodio	102,9055	12,41	1966	3727	1803
Rn	radón	222,0176	9,23 g/l	-71	-61,8	1900
Ru	rutenio	101,07	12,45	2310	3900	1844
S	azufre	32,066	2,06	113	444,7	prehistórico
Sb	antimonio	121,75	6,69	630,7	1750	prehistórico
Sc	escandio	44,95591	2,99	1539	2832	1879
Se	selenio	78,96	4,82	217	685	1817
Si	silicio	28,0855	2,33	1410	2355	1824
Sm	samario	150,36	7,54	1072	1778	1879
Sn	estaño	118,71	7,29	232	2270	prehistórico
Sr	estroncio	87,62	2,63	769	1384	1790
Ta	tantalio	180,9479	16,68	2996	5425	1802
Tb	terbio	158,92534	8,25	1360	3041	1843
Tc	tecnecio	98,9063	11,49	2172	5030	1937
Te	telurio	127,6	6,25	449,6	990	1782
Th	torio	232,0381	11,72	1750	4787	1829
Ti	titanio	47,88	4,51	1660	3260	1791
Tl	talio	204,3833	11,85	303,6	1457	1861
Tm	tulio	168,93421	9,32	1545	1727	1879
U	uranio	238,0289	18,97	1132,4	3818	1789
V	vanadio	50,9415	6,09	1890	3380	1801
W	wolframio	183,85	19,26	3407	5927	1783
Xe	xenón	131,29	4,49 g/l	-111,9	-107	1898
Y	itrio	88,90585	4,47	1523	3337	1794
Yb	iterbio	173,04	6,97	824	1193	1878
Zn	zinc	65,39	7,14	419,6	907	prehistórico
Zr	circonio	91,224	6,51	1852	4377	1789